

IdéGiro

Om vi tänker utanför boxen...

Över tid har vår värld förbättrats. Det har skett inte minst med hjälp av idégivare som har tänkt utanför boxen. I just de fallen kan resultatet dock bli förslag för vilka det är svårt att hitta några välkomnande dörrar, bord eller ens boxar.

Följande rader berättar om ett initiativ till en ny stödtjänst för idégivare

FRN Framtidsstudier fick år 1984 ett förslag från mig att göra en speciell kortfilm. Den skulle upplysa om skogsdöden och bli en datorproducerad video vilket då var friskt vågat. Förslaget accepterades vilket mest berodde på ett engagemang från fjorton ungdomsorganisationer med 150.000 medlemmar och med SSU-ordföranden Anna Lindh som det mest kända ansiktet. Kortfilmen distribuerades till skolor och studiecirkel samt till flera TV-kanaler. Den gavs längden 8 minuter och 20 sekunder till

underlag för ett efterföljande samtal om solens strålar och om tiden det tar för dem att nå oss...

I andra ärenden överraskades jag ofta av bristen på välkomnande dörrar, bord och boxar. Det är värt att reflektera över vad Isaac Newton förklarade år 1675 om att han förmått upptäcka så mycket tack vare att ha "stått på jättars skuldror". Världen har sedan dess växt liksom även möjligheterna för oansenliga människor att se sådant som ingen annan hunnit se. Men oönskade resultat från fristående forskare välkomnas sällan. Värdet av patent ifrågasätts i Sverige av kända uppfinnare. Efter millennieskiftet upplever de ett skifte till också ett hårdare idéklimat. Det finns rapporter skrivna om attityden "kill-the-inventor". Den är mer destruktiv än attityden "not-invented-here". Med allvar berättade den rullstolsbundne kosmologen Stephen Hawking en tid före sin bortgång om en ändock ansedd idégivares mörka tankar efter att ha blivit bedragen av en "idétagare".

På 80-talet rapporterade STU (Styrelsen för Teknisk Utveckling) att de hade finansiell framgång för endast ett par procent av alla projektstöd. Deras beslut blev att fokusera och ge stöd till färre istället för till fler initiativ inom var sin ram eller box. Vi vet att vid prospektering av vad som finns under marken måste man kunna tänka utanför boxen. Varför inte göra det också vid projektstöd till idéer? År 1983 skrev jag till statsminister Olof Palme om behovet av välkomnande dörrar och bord för fler och inte förre fristående idégivare. I det av honom undertecknade svaret hänvisas endast till de stödtjänster som då fanns. Detsamma blev fallet i svar från de efterföljande statsministrarna Ingvar Carlsson och Carl Bildt, liksom i svar från fler partiansvariga. Ingen ville tänka utanför boxen. Alla hänvisade till existerande stödtjänster.

Med en framtidsvision för "Stockholm i världen" presenterade jag på Sollentunamässan 1988 ett initiativ till en ny stödtjänst kallad **IdéGiro**. Representanter för de existerande

stödjtjänsterna stod där som utställare. Jag var redan registrerad som Europapatentombud och valde att demonstrera IdéGiro i en egen monter som var svår att missa och dessutom lokaliserad vägg i vägg med Europapatentverkets monter. Flera dagar passerade, men ingen ville ha något att göra med nykomlingen. F d ansvariga inom STU och Telefon AB L M Ericsson beklagade personligen detta. För prov under en kort tid gav sedan STU och Teleannons AB ett halvhjärtat stöd. Det fanns inte mycket intresse för att ge stöd till fristående idégivare. De hade nedvärderats:nyligen i ett tvärsäkert uttalande från IVA: "Bysnilletts epok är slut".

IdéGiro baserades på fyra hörnstenar. De bestod av **postgirot** för att skicka meddelanden om idéer av intresse att presentera, av **speltjänster** för att satsa inte på hästar och dylikt utan på de presenterade idéerna, av **teletjänster** för att göra presentationerna åtkomliga, och av **tullkoder** för att klassa dem på ett lättanvänt sätt. Sökning erbjöds via skärmar på datorer från bl a Apple, Canon, Facit, IBM, och Nokia. Speciella kommunikationsprogram.för dem var redan framtagna i utvecklingsprojekt där jag hade brutit ny mark för det som då kallades videotex och som användes före internet.

IdéGiro ville göra det lätt för idégivare att presentera sina lösningar på problem. **Profylaktisk publicering** erbjöds som **skydd mot patent och stöd**. Information gavs om speciella fördelar såväl som nackdelar jämfört med att ansöka om **skydd via patent och ombud**. Tack vare de planerade speltjänsterna skulle idégivarna kunna snabbt vinna projektstöd utan att behöva ta någon ekonomisk risk alls för egen del. Ladbrokes visade före en av sina affärer med hotellkedjan Hilton i en högre grad än andra spelbolag sitt intresse men drog sig tyvärr ur med beskedet att allt överskott på den affären hade blivit utdelat till aktieägarna.

I likhet med hur vi idag "googlar" erbjöd IdéGiro fri sökning i stora mängder av texter vilka kunde klassificeras efter färg och inkludera bilder. Planen var att kronan på verket skulle bli ett AI-verktyg kallat **Translate-It**. Det tränades att klara de stora europeiska språken. Vidare testades möjligheten att översätta yrkesjargong till vardagsspråk.

Överraskad av bankkrisen 1991 med bl a 500 procent ränta och 60.000 bolagskonkurser beslöt jag att skrinlägga vad som var påbörjat och gav i huvudsak upp tanken på en fortsättning i närtid. Vad som hände mig sedan kan kort beskrivas som ett trettioårigt krig med främst ideella tvister som har berört bl a Ericssonkoncernen - alltid utan publicitet med undantag för segern över Scania år 2014 - och med fred först nu år 2021.

IdéGiro ska återupplivas med internetbaserad teknik och med nytt produktnamn. Visionen är att bli en välkomnande famn för ett snabbt växande antal presentationer. Bidrag emotses från många olika slag av idégivare utan gränser av onödigt slag.

Lars A. Wern